

Stichting Nationaal Energiebespaarfonds

Nationaal
Energiebespaarfonds

Jaarverslag 2019

Het Nationaal Energiebespaarfonds wordt mede mogelijk gemaakt door:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SVn
Stimuleringsfonds
Volkshuisvesting

Rabobank

asn bank

 CEB
COUNCIL OF EUROPE DEVELOPMENT BANK
BANKA ZA RAZVOJAK I UČESNIK U EU

Europese
Investeringsbank

de bank van de EU

VOORWOORD

In 2019 groeide het bedrag aan verstrekte leningen tot 395 miljoen euro en er staat nog voor circa 24 miljoen euro aan offertes uit. Het aantal verstrekte Energiebespaarleningen stijgt in lijn met voorgaande jaren structureel en gestaag. Het fonds is een van de weinige partijen die energiebesparende maatregelen bij Vereniging van Eigenaars (VvE's) financiert. De financiering van VvE's bleef wel achter bij onze ambities. Het zijn en blijven complexe, intensieve en tijdrovende processen met lange doorlooptijden. De 'pijplijn' bevat dan ook een majeure hoeveelheid aanvragen die het acceptatieproces nog steeds niet volledig hebben doorlopen. Voor VvE's die kiezen voor een Zeer Energiezuinig Pakket of Nul op de Meter introduceerden we dit jaar een VvE Energiebespaarlening met een looptijd van 30 jaar. Wij hebben voorts mogelijkheden gecreëerd om het fonds te laten groeien naar 1,1 miljard euro in 2021. Daarmee financieert het fonds ongeveer 200.000 energiebesparende maatregelen en circa 90.000 huishoudens.

Scholen helpen verduurzamen

Medio juni 2019 startte onze pilot voor scholen die hun gebouwen willen verduurzamen. We introduceerden hiervoor de Scholen Energiebespaarlening. Wij hebben de eerste drie scholen in 2019 gefinancierd en verwachten een toename in de komende jaren.

Warmtefonds

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er een breed palet aan aantrekkelijke, toegankelijke én verantwoorde financieringsmogelijkheden komt voor alle doelgroepen. Het Warmtefonds is een belangrijke optie in dat palet. In 2019 hebben we ons veel beziggehouden met de voorbereidingen van dit Warmtefonds. Onze inspanningen werden begin 2020 beloond: met trots konden we in februari bekend maken dat het Rijk de structuur en ervaring van het Nationaal Energiebespaarfonds voor het Warmtefonds gaat gebruiken. Als eerste belangrijke stappen introduceerden we Energiebespaarleningen voor zowel particulieren als VvE's met een looptijd van 20 jaar en voor de VvE Energiebespaarlening verlaagden we de grens van het minimale aantal appartementen in de VvE naar acht. Het kabinet gaf in december 2019 aan dat ze ook een financieringsproduct gaan uitwerken voor mensen die tot nu toe geen toegang tot financiering hadden, maar die wel moeten gaan verduurzamen. Wij zullen bijdragen aan een verantwoorde verdere vormgeving van het Warmtefonds zodat iedereen in de toekomst met de energietransitie mee kan doen.

We bedanken onze uitvoeringsorganisatie Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn), de met ons samenwerkende provincies en gemeenten alsmede onze financiers Rabobank, ASN Bank, Council of Europe Development Bank, Europese investeringsbank en het Rijk voor hun steun en inspanningen. Deze partners zijn belangrijke pijlers onder het succes van het fonds en de verduurzaming van Nederland.

Namens het bestuur
Ernst-Jan Boers, voorzitter

Voorwoord	2
1. Verslag van het bestuur	4
1.1. <i>Het jaar 2019 in vogelvlucht</i>	4
1.2. <i>Het fonds</i>	7
1.3. <i>Productie Energiebespaarleningen</i>	8
1.4. <i>Maatschappelijk rendement</i>	9
1.5. <i>Financieel rendement</i>	11
1.6. <i>Vooruitblik</i>	11
2. Governance	13
2.1. <i>Bestuur en strategic committee</i>	13
2.2. <i>Fondsmanager</i>	16
2.3. <i>Wet- en regelgeving</i>	16
2.4. <i>Risicomanagement</i>	16
3. Jaarrekening	21
3.1. <i>Balans</i>	21
3.2. <i>Winst- en verliesrekening</i>	22
3.3. <i>Kasstroomoverzicht</i>	23
3.4. <i>Waarderingsgrondslagen</i>	24
3.5. <i>Toelichting op de balans</i>	26
3.6. <i>Toelichting op de winst- en verliesrekening</i>	35
3.7. <i>WNT-verantwoording</i>	38
4. Overige gegevens	40
5. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	41
Compliance certificate for Rabobank and ASN	44
Compliance certificate for the Council of Europe Development Bank	45

1. VERSLAG VAN HET BESTUUR

1.1. Het jaar 2019 in vogelvlucht

5 jarig bestaan

In januari vierde het Nationaal Energiebespaarfonds, in aanwezigheid van ondermeer Minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), het 5-jarig jubileum. De 300 miljoen euro waarmee het Nationaal Energiebespaarfonds in 2014 startte, was begin van 2019 nagenoeg volledig gecommiteerd. Een nieuwe bijdrage van 40 miljoen euro van de Rijksoverheid en aanvullende financieringen van onze bestaande cofinanciers Rabobank (via een garantie), de Council of Europe Development Bank (CEB) via een kredietfaciliteit en de inzet van de revolverende werking van het fonds, maakten een groei naar 600 miljoen euro mogelijk. Dankzij de uitbreiding van het fondsvermogen kan het fonds meer particulieren en VvE's (blijven) faciliteren met een financiering voor de verduurzaming van hun woning of complex.

Uitbreiding met 2 producten

Op verzoek van het Ministerie van BZK en naar aanleiding van de klimaattafels heeft het fonds twee nieuwe financieringsproducten ontwikkeld en komt daarmee tegemoet aan de wens van langere looptijden voor VvE Energiebespaarleningen en voor het alsnog aardgasloos maken van nieuwbouwwoningen.

De VvE Energiebespaarlening met een looptijd van 30 jaar is beschikbaar voor VvE's die vergaande verduurzamingsmaatregelen nemen. Daardoor kan de lening nu ook als woonlasten-neutrale financiering worden ingezet bij bijvoorbeeld een nul-op-meterrenovatie. De aflossing wordt verdeeld over een langere periode, waardoor de maandelijkse lasten dalen.

In 2019 was de Energiebespaarlening beschikbaar voor het aardgasvrij maken van nog niet opgeleverde woningen. Door deze nog niet gebouwde woningen voor oplevering alsnog aardgasvrij te maken, konden meerkosten voor het later aanpassen worden vermeden. Particulieren die voor 1 september 2018 een nog te bouwen nieuwbouwwoning hadden gekocht, konden de kosten van de maatregelen financieren met een Energiebespaarlening. In 2019 is aan 77 leningnemers een Energiebespaarlening om hun nieuwbouw woning aardgasvrij op te leveren.

Pilot voor de verduurzaming van scholen

Nederland telt ongeveer 8.000 lagere en middelbare scholen. De meeste van deze gebouwen zijn nog niet voorzien van zonnepanelen of op een andere wijze verduurzaamd. De Tweede Kamer heeft minister Ollongren opgeroepen de meest energie-onzuinige schoolgebouwen te verduurzamen. Duurzame scholen, het klinkt heel vanzelfsprekend maar om dit voor bestaande schoolgebouwen ook te realiseren blijkt financieel lang niet altijd even eenvoudig te zijn. Daarom is het fonds in mei gestart met een pilot om scholen te helpen bij het financieel realiseren van energieneutraal onderwijs met de Scholen Energiebespaarlening. Met deze pilot wordt onderzocht of de verduurzaming van schoolgebouwen met behulp van een aantrekkelijke lening versneld kan worden. Voor de pilot hebben het Ministerie van BZK en de Rabobank samen 5 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Om voor scholen het proces van verduurzaming soepel te laten verlopen is bij de Scholen Energiebespaarlening begeleiding van een procesbegeleider noodzakelijk. Stichting Schooldakrevolutie ondersteunt de scholen bij het inventariseren van de verduurzamingsmogelijkheden, het aanvragen van de lening en de uitvoering van de maatregelen. De gemeente BasisBuren had in juli de landelijke primeur met de eerste Scholen Energiebespaarlening. In 2019 zijn drie Scholen Energiebespaarleningen verstrekt voor een totaal bedrag van circa 300.000 euro.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat maakt geld vrij voor laadinfrastructuur

Op verzoek van staatssecretaris Van Veldhoven (Infrastructuur en Waterstaat) heeft het Nationaal Energiebespaarfonds de VvE Energiebespaarlening uitgebreid met de maatregel Laadinfrastructuur. Het Ministerie van I&W heeft voor de financiering van laadpalen bij VvE's eenmalig een bedrag van 2 miljoen euro beschikbaar gesteld. Hiermee is de financierbaarheid niet meer een struikelblok om een laadpunt op de parkeerplaatsen en in de parkeerkelders bij appartementen aan te leggen. In de praktijk blijkt dat er nog wel struikelblokken zijn op het gebied van techniek en de besluitvorming. Dit heeft er toe geleid dat in 2019, ondanks de belangstelling van VvE's, geen aanvragen voor laadinfrastructuur zijn ingediend. Eind december heeft minister Knops van BZK in een brief aan de Tweede Kamer gepleit voor versoepeling van de besluitvorming ten aanzien van het plaatsen van laadpalen bij VvE's. De verwachting is dat in 2020 een voorontwerp van een wetsvoorstel voor aanpassing aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.

Regionale varianten

In 2019 heeft de provincie Drenthe de succesvolle regionale variant voortgezet door een extra budget van 2,2 miljoen euro aan het fonds beschikbaar te stellen. In november werd de 1.500^e Drentse Energiebespaarlening door de gedeputeerde Stelpstra uitgereikt. Een mijlpaal voor de provincie.

In juli was het budget dat de gemeente Den Bosch voor de regionale variant beschikbaar had gesteld volledig uitgeput. Ondanks het succes heeft de gemeente besloten om geen subsidie meer ter beschikking te stellen om de regionale variant voort te zetten.

Na ruim 3 jaar en in totaal 3,2 miljoen euro beschikbaar te hebben gesteld aan het fonds, heeft de provincie Overijssel in oktober besloten om de regionale variant te stoppen. Voornaamste reden is dat de reguliere rentetarieven voor de Energiebespaarlening in de periode van 2016 t/m 2019 met bijna 1% gedaald zijn. Daarom acht de provincie een rentekorting als extra stimulans op dit moment onvoldoende noodzakelijk. Ruim 3.200 huishoudens hebben dankzij de Overijsselse regionale variant hun woning kunnen verduurzamen.

Uitbreiding bestuur

Met ingang van 1 oktober 2019 is Maartje Brans tot het bestuur van het fonds toegetreden. Zij is directeur bij van woningcorporatie Stichting de Alliantie en brengt relevante kennis en ervaring mee op het terrein van de VvE's.

Gemengd vastgoed

De complexiteit bij financiering van 'gemengd' vastgoed vroeg het afgelopen jaar aandacht. Het fonds ontvangt veel aanvragen van VvE's waarbij een (aanzienlijk) deel van de appartementen in eigendom is van een woningcorporatie of van een commerciële belegger. Doel van het fonds is om de particuliere woningeigenaar te helpen met het verduurzamen van zijn woning. Daarom komen alleen VvE's waar maximaal 25% van de appartementsindexen in eigendom van een commerciële verhuurder zijn voor een Energiebespaarlening in aanmerking. Bij woningcorporatiebezit ligt de grens rond 50%. Het financieren van VvE's met gemengd bezit is juridisch en beleidsmatig erg lastig en dat houdt de verduurzaming van VvE's in Nederland op. Het fonds heeft een externe advocaat opdracht gegeven om financieringsopties te onderzoeken van VvE's waarin woningcorporaties en/of commerciële verhuurders een meerderheidsaandeel hebben. Er zijn twee mogelijkheden: een opt out regeling en een parallelle financiering. Beide vergen echter wetswijzigingen. Het fonds is hierover met o.a. het Ministerie van BZK in gesprek maar dit is geen eenvoudig en snel te realiseren traject.

Marktbewerking VvE's

Ook in 2019 is er veel aandacht besteed aan de marktbewerking richting VvE's. De partijen rondom een VvE zijn verder in beeld gebracht om via hen vervolgens in contact te komen met VvE-bestuurders. Door verschillende gemeenten en provincies zijn er informatieavonden voor VvE's gehouden waar het Nationaal

Energiebespaarfonds een presentatie over de financieringsmogelijkheden heeft verzorgd. De contacten met de professionele VvE beheerders zijn succesvol, de door hen georganiseerde informatieavonden worden goed bezocht. Dit alles leidt tot meer aandacht en bekendheid van het fonds. Wat hier ook nadrukkelijk aan bijdraagt is de relatie met organisaties als VvE Belang en Vereniging Eigen Huis. Veel VvE's of eigenaren van een appartementsrecht zijn lid van deze organisaties en komen op de informatiebijeenkomsten die door hen worden georganiseerd. Het doel is dat steeds meer VvE-bestuurders naar de energetische mogelijkheden van hun gebouw kijken, waarbij ze weten dat het fonds graag een financiële partner is. Dit alles heeft geleid tot contact met meer dan 350 nieuwe VvE's die hun pand willen verduurzamen.

Begeleiding VvE's

In 2019 is het accountmanagement team met twee nieuwe accountmanagers versterkt en zijn er in totaal zes accountmanagers actief om VvE's te begeleiden. Daarnaast heeft de fondsmanagement organisatie de interne processen en de begeleiding die de accountmanagers aan de VvE's bieden waar mogelijk geoptimaliseerd. Desondanks is de doelstelling voor 2019 om 80 miljoen euro aan VvE Energiebespaarleningen te verstrekken niet gerealiseerd. Het verstrekken van financieringen aan VvE's blijft lastig en arbeidsintensief. Ondanks alle inspanningen zijn er relatief weinig aanvragen al daadwerkelijk in leningen geconverteerd.

In 2019 is de pijplijn met aanvragen voor een VvE Energiebespaarlening verdrievoudigd ten opzichte van vorig jaar wat aangeeft dat er een grote vraag is naar de VvE Energiebespaarlening. In 2019 hebben meer dan 230 VvE's een aanvraag voor een VvE Energiebespaarlening ingediend. Het aantal aanvragen groeit exponentieel maar de conversie blijft nog achter. Om dit kracht bij te zetten is een extern bureau ingeschakeld die samen met de accountmanagers en externe marktpartijen onderzoekt of het proces en de inzet van de accountmanagers effectiever kan worden georganiseerd.

Financiële slagkracht

Om de groei van het aantal aanvragen voor Energiebespaarleningen zo goed mogelijk in te kunnen vullen is het Rijk verzocht om 75 miljoen euro aan nieuw achtergesteld kapitaal beschikbaar te stellen, om daarmee nieuwe financiering bij marktpartijen aan te trekken. Het Ministerie van BZK heeft deze nieuwe achtergestelde lening toegekend. In december 2019 is het financieringscontract met de Europe Investment Bank (EIB) ondertekend; een faciliteit, tegen zeer scherpe tarieven, met een maximale looptijd van 20 jaar. Met de bestaande financier Council of Europe Bank (CEB) is een nieuw financieringscontract aangegaan van 150 miljoen euro, opnieuw een financiering onder garantie van Rabobank. Met deze extra financieringen en de revolverende werking verwacht het fonds voor totaal circa 0,9 miljard euro aan Energiebespaarleningen te kunnen verstrekken.

Warmtefonds

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er een breed palet aan aantrekkelijke, toegankelijke én verantwoorde financieringsmogelijkheden komt voor alle doelgroepen. Het Warmtefonds is een belangrijke optie in dat palet. Begin 2020 is bekend gemaakt dat het Rijk de structuur en ervaring van het Nationaal Energiebespaarfonds voor het Warmtefonds gaat gebruiken. Als eerste belangrijke stappen zijn Energiebespaarleningen met een looptijd van 20 jaar geïntroduceerd en heeft het fonds voor de VvE Energiebespaarlening de grens van het minimale aantal appartementen in de VvE verlaagd van tien naar acht. Het kabinet heeft in december 2019 aangegeven dat er ook een financieringsproduct zal worden uitgewerkt voor mensen die tot nu toe geen toegang tot financiering hebben maar die wel moeten verduurzamen. Het Nationaal Energiefonds zal het Warmtefonds in overleg met het Rijk op een verantwoorde manier verder vorm geven zodat iedereen in de toekomst met de energietransitie mee kan doen.

1.2. Het fonds

Profiel en doelstelling NEF

Verduurzaming stimuleren

Het fonds is in 2014 opgericht door het Ministerie van BZK met als doel woningeigenaren te stimuleren hun huis te verduurzamen. Het fonds verstrekt leningen aan particuliere woningeigenaren en VvE's voor het bekostigen van energiebesparende maatregelen in bestaande woningen, VvE's en scholen.

Het aantal leningen dat het fonds verstrekt, groeit elk jaar. Het verduurzamen van een woning biedt dan ook veel voordelen. Zo leidt verduurzaming tot meer wooncomfort, een lagere energierekening en draagt het bij aan waardebehoud van de woning. Afhankelijk van het energieverbruik en de gefinancierde maatregelen worden de kosten van de Energiebespaarlening gecompenseerd met de energiebesparing. De lage, meestal aftrekbare, rente en de aantrekkelijke voorwaarden zoals boetevrij vervroegd aflossen maken de Energiebespaarlening dan ook een goede optie.

Wie maken het fonds mogelijk?

Het fonds wordt mogelijk gemaakt door het Ministerie van BZK, Rabobank, ASN Bank, Council of Europe Development Bank en de European Investment Bank. Het ministerie van BZK participeert met een achtergestelde lening van 193 miljoen euro. De Rabobank heeft 100 miljoen euro financiering beschikbaar gesteld, ASN Bank 25 miljoen euro, de Council of Europe Development Bank 250 miljoen euro (onder garantie van Rabobank) en de European Investment bank 150 miljoen euro.

**Raymond Knops,
Minister van
Binnenlandse Zaken:**

“Ik heb veel waardering voor wat het Nationaal Energiebespaarfonds in het afgelopen jaar heeft gedaan. Steeds meer woningeigenaren en VvE's weten het fonds te vinden voor een Energiebespaarlening. De groei zal zich naar verwachting verder doorzetten nu het fonds zich omvormt naar het Warmtefonds en de voorwaarden voor financiering nog aantrekkelijker worden. Het Warmtefonds kan daarmee een belangrijke ondersteunende rol in de energietransitie voor de gebouwde omgeving gaan spelen. Ik verwacht daar komende jaren veel van.”

**Jan Willem van
Beek, bestuurder
SVn:**

“De toenemende aandacht voor klimaat, energiebesparing en -opwekking resulteerde in 2019 wederom in een stijging van het aantal verstrekte Energiebespaarlening en. Dat SVn hier een essentiële rol in heeft kunnen spelen, maakt ons trots. We kijken dan ook vol vertrouwen naar de toekomst waar we samen met het Nationaal Energiebespaarfonds anticiperen op de energietransitie en de financiële vraagstukken die hieruit voortvloeien.”

**Wiebe Draijer, CEO
Rabobank:**

“Het Nationaal Energiebespaarfonds activeert eigenaar-bewoners vorm te geven aan verduurzaming, daarom levert de Rabobank graag een bijdrage aan het fonds. Bij voorkeur in gezamenlijkheid, naast verenigingen van eigenaars en scholen hopen we dit ook mogelijk te maken in de wijkgerichte aanpak.”

**Arie Koornneef,
directeur ASN Bank:**

“ASN Bank investeert al sinds 1960 in duurzame ontwikkeling. Dat doen wij op verschillende manieren. Door het Nationaal Energiebespaarfonds te financieren, helpen wij bijvoorbeeld de gebouwde omgeving te verduurzamen. Zo werkt ASN Bank aan een duurzame samenleving voor onszelf en voor volgende generaties.”

**Rolf Wenzel,
gouverneur CEB:**

“Klimaatverandering is een belangrijke pijler van de Council of Europe Development Bank. We zijn blij om onze constructieve samenwerking met het Energiebespaarfonds voort te zetten ter ondersteuning van sociale ontwikkeling in Nederland. We hebben vertrouwen dat onze samenwerking de Nederlandse overheid zal helpen om haar energiebesparingsdoelstellingen te bereiken.”

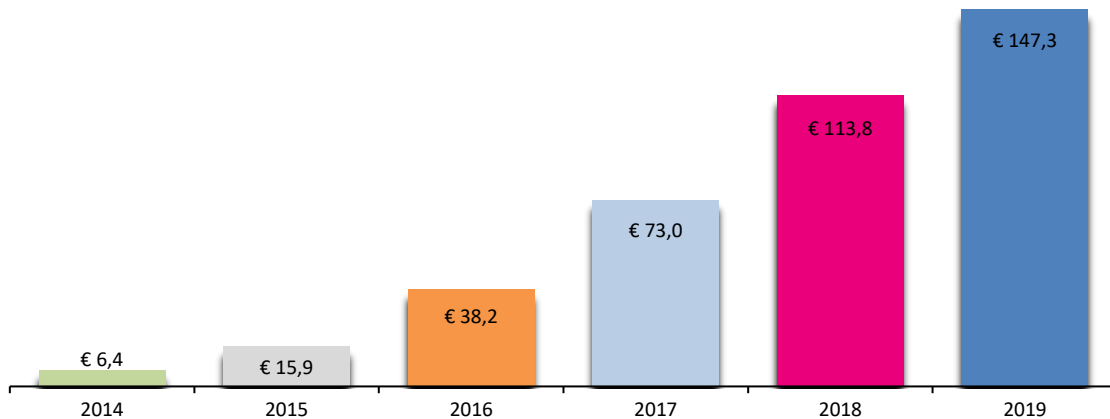
**Els Sweeney-Bindels
Head of EIB Group
Office Amsterdam**

“Hoewel we het vaak niet realiseren, zijn onze eigen woningen verantwoordelijk voor een groot deel van onze carbon footprint. De Europese Investeringsbank heeft als taak te investeren in projecten die Europa beter maken, zowel op sociaal, structureel, als klimaatgebied. Onze bijdrage, waarmee het Nationaal Energiebespaarfonds meer goedkope leningen kan verstrekken, past helemaal in dat plaatje.”

1.3. Productie Energiebespaarleningen

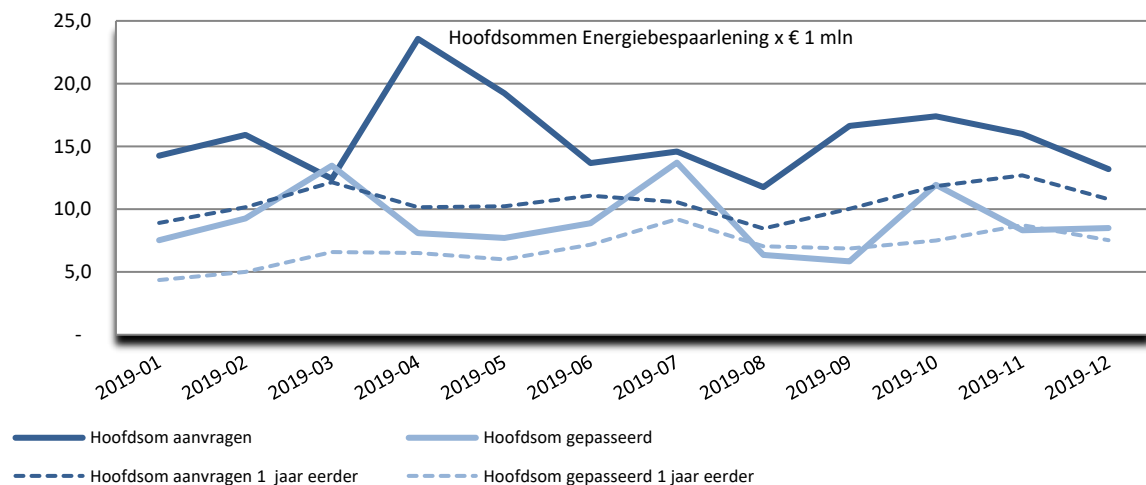
Onderstaande grafiek geeft de ontwikkeling van de verstrekte leningen weer vanaf start van het fonds in 2014. Dit betreft zowel Energiebespaarleningen verstrekt aan particuliere eigenaar-bewoners als aan VvE's.

Hoofdsom verstrekte Energiebespaarleningen 2014-2019 (x eur 1 mln.)

Energiebespaarleningen

In totaal zijn in 2019 13.934 Energiebespaarleningen aangevraagd voor een totaalbedrag van 189 miljoen euro. Het aantal aanvragen ligt 42% hoger dan in 2018 (9.841 aanvragen) en het volume bijna 48% hoger (61 miljoen euro). Het aantal en volume gepasseerde Energiebespaarleningen ligt in 2019 28% respectievelijk 33% hoger dan in 2018. Het volume gepasseerde Energiebespaarleningen komt op bijna 110 miljoen euro. In de onderstaande grafiek geven wij de ontwikkeling van de aangevraagde en verstrekte Energiebespaarleningen in miljoenen euro's over de afgelopen 12 maanden weer (en ter vergelijking de gegevens van een jaar eerder).

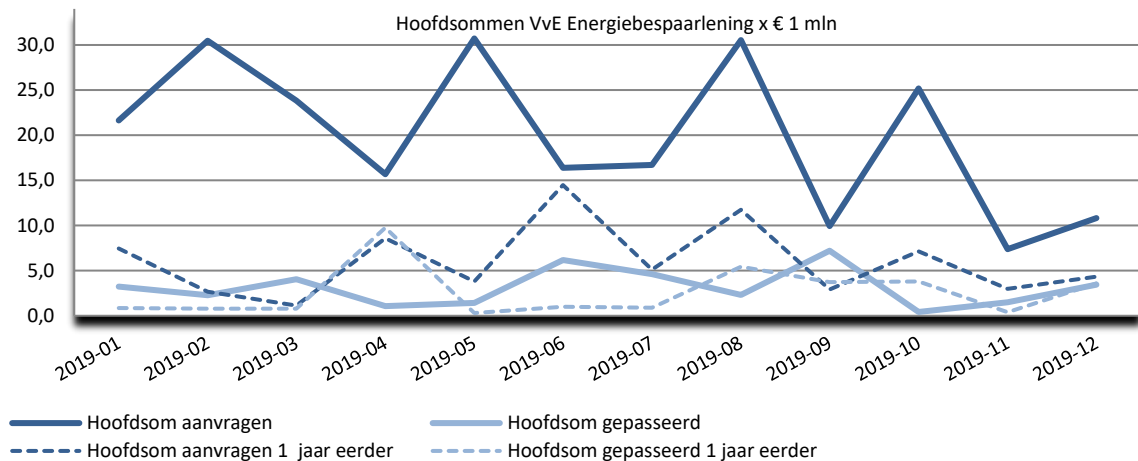
In januari 2019 werd het mogelijk om de Energiebespaarlening te gebruiken voor het aardgasloos maken van een nieuwbouwwoning. In 2019 zijn er 77 van dit soort Energiebespaarleningen verstrekt. De Energiebespaarlening Nul-op-de-Meter en Energiebespaarlening Zeer Energiezuinig Pakket groeiden naar respectievelijk 22 en 20 verstrekte leningen. In juni werd de Scholen Energiebespaarlening geïntroduceerd en in de loop van 2019 werden er drie Scholen Energiebespaarleningen verstrekt.

Per 31 december 2019 had het fonds nog voor 32,8 miljoen euro aan aanvragen voor particuliere Energiebespaarleningen in behandeling. Naar verwachting zal een groot deel hiervan in 2020 passeren.

VvE Energiebesparingen

In 2019 zijn 234 aanvragen voor een VvE Energiebesparing voor totaal 239,3 miljoen euro ontvangen (2018: 122 aanvragen voor 72,2 miljoen euro). Ongeveer de helft van het volume (122,5 miljoen euro) betreft 44 VvE Energiebesparingen met een looptijd van 30 jaar. Dit product werd in januari 2019 geïntroduceerd. Het zijn relatief grote aanvragen met een langere doorlooptijd.

Het aantal en volume van gepasseerde VvE Energiebesparingen is in 2019 hoger dan een jaar eerder: er zijn 66 VvE Energiebesparingen gepasseerd voor in totaal 37,7 miljoen euro (tegenover 59 voor 31,3 miljoen euro in 2018).

Per 31 december 2019 had het fonds nog voor 259,2 miljoen euro aan aanvragen voor VvE Energiebesparingen in behandeling.

1.4. Maatschappelijk rendement

Energiebesparende maatregelen

Er zijn vanaf de start van het fonds 32.203 woningen met behulp van de (VvE) Energiebesparing verduurzaamd. In totaal werden circa 75.000 energiebesparende maatregelen getroffen.

Het navolgende overzicht geeft weer hoe de Energiebesparingen (in aantallen) zijn verdeeld over de maatregelen. Hieruit blijkt dat de top 3 van energiebespaarmaatregelen bestaat uit hoogrendementsbeglazing, zonnepanelen en isolerende deuren. Het fonds registreert alleen de energiebesparende maatregelen die met de Energiebesparing worden gefinancierd.

Energiebespaarmaatregelen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal	Particulier	VvE
Hoogrendementsbeglazing (evt. incl. nieuwe kozijnen)	382	892	2.171	4.119	5.971	7.965	21.500	15.213	6.287
Zonnepanelen (evt. incl. thuisbatterij)	109	369	697	1.565	2.767	3.549	9.056	7.848	1.208
Isolerende deuren	149	325	734	1.583	2.409	3.784	8.984	5.890	3.094
Gevelisolatie/spouwmuurisolatie	149	394	674	1.943	2.555	3.003	8.718	4.878	3.840
Dakisolatie/Dakisolatie i.c.m. asbestsanering	98	193	454	1.230	2.064	2.534	6.573	3.194	3.379
Vloerisolatie	90	152	340	627	1.385	1.476	4.070	3.067	1.003
Hoogrendementsketel	86	291	417	1.015	1.318	811	3.938	2.255	1.683
Isolerende gevelpanelen	43	55	192	183	547	1.762	2.782	1.300	1.482
Warmtepomp	17	49	138	520	1.062	802	2.588	2.259	329
Ledverlichting	-	96	-	486	264	319	1.165	-	1.165
Zonneboiler	26	61	158	240	323	303	1.111	1.111	-
Bodemisolatie (evt. inclusief vloerisolatie)	4	48	135	168	232	404	991	911	80
CO2 gestuurde ventilatie	-	11	22	32	375	392	832	127	705
Lagetemperatuurafgiftesysteem	-	-	-	-	48	435	483	386	97
Energieprestatieverbetering bestaande lift	-	-	11	79	224	44	343	68	275
Hydronisch balanceren/waterzijdig inregelen	-	-	4	64	231	99	324	241	83
Installatie voor warmteterugwinning	9	21	26	120	49	-	314	-	314
HRe ketel of micro warmtekrachtkoppeling	7	26	37	77	88	27	262	144	118
Maatwerkadvies	6	3	13	57	69	74	222	37	185
Biomassaketel	-	12	40	63	63	-	178	178	-
Het (na)isoleren van leidingen en appendages bij de collectieve warmtevoorziening	-	-	-	-	-	131	147	105	42
Zolder of vlieringvloerisolatie	-	-	-	-	16	106	106	-	106
Energiezuinige gelijkstroompomp en/of -ventilator	8	6	4	8	10	38	95	95	-
Besparing verlichting	-	-	-	-	-	53	89	52	37
Energiemonitor gekoppeld aan slimme meter	2	3	17	17	18	79	79	-	79
Warmtekrachtkoppeling	-	2	4	8	8	-	22	22	-
Aansluiting op warmtenet derden	-	-	-	-	-	1	1	1	-
Begeleidings- en onderzoekskosten	-	-	-	-	-	1	1	-	1
Totaal getroffen maatregelen	1.185	3.009	6.288	14.204	22.096	28.192	74.974	49.382	25.592
Verduurzaamde woningen	548	1.447	3.244	6.350	9.228	11.386	32.203	23.683	8.520

In bovenstaande tabel wordt per jaar weergegeven welke maatregelen met (VvE) Energiebespaarleningen zijn getroffen. Het totaal aantal maatregelen in de periode wordt vervolgens uitgesplitst in maatregelen getroffen door particulieren en maatregelen getroffen door VvE's. Voor VvE's is het aantal maatregelen vermenigvuldigd met het aantal wooneenheden van de betreffende VvE's, behalve voor het maatwerkadvies omdat er maar één maatwerkadvies per VvE wordt afgegeven. Onderaan de tabel wordt weergegeven hoeveel woningen zijn verduurzaamd met de verstrekte Energiebespaarleningen. Ook hier geldt dat voor VvE's het aantal wooneenheden is meegewogen.

CO₂-reductie

Er is een indicatieve berekening uitgevoerd om de gerealiseerde CO₂-reductie van verstrekte (VvE) Energiebespaarleningen in te schatten. De berekening verschilt voor particulieren en VvE's.

Het gemiddelde energieverbruik in een koopwoning in 2018 was 3.250 kWh en 1.480 m³ aardgas¹. Het gemiddelde energieverbruik in een koopwoning veroorzaakt bij grijze stroom een uitstoot van 4.900 kg CO₂.

¹ CBS, voorlopige cijfers 2018.

Per Energiebespaarlening is de geschatte besparing 509 kWh en 232 m³ aardgas en dat is samen 768 kg CO₂ per huishouden per jaar. Dit betekent een besparing van 15,7% op het gemiddelde energieverbruik.

Het gemiddelde energieverbruik van een appartement was in 2018 2.010 kWh en 830 m³ aardgas². Uit de energieadviezen voor VvE's volgt een geschatte besparing van 0,580 miljoen kWh en 1,200 miljoen m³ aardgas. Dit betekent een CO₂-reductie van 2,6 Kt CO₂ per jaar (= 2,6 miljoen kilo CO₂). Per appartement komt de berekening neer op een besparing van 182 kWh en 376 m³ aardgas per jaar (828 kg CO₂). Het elektriciteitsverbruik daalt gemiddeld met 9% en het aardgasverbruik met 45%.

De geschatte CO₂-reductie van particulieren en VvE's samen is 8,9 Kt CO₂ (8,9 miljoen kilo CO₂) per jaar. Deze schatting is met veel onzekerheden omgeven. De ambitie is om in 2020 tot een nauwkeurigere berekening van de CO₂-reductie te komen.

1.5. Financieel rendement

Het jaar 2019 is afgesloten met een negatief resultaat van 134.000 euro. Het resultaat is lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat in het resultaat eenmalige kosten zijn opgenomen die in de toekomst via de renteopbrengsten goed gemaakt zullen worden. Deze kosten hebben onder andere te maken met kosten voor aanpassing van de financiering en opstartkosten van het Warmtefonds.

1.6. Vooruitblik

De ambitie van de Nederlandse overheid is om tot en met 2030 1,5 miljoen woningen te isoleren en aardgasvrij te maken. Hiervoor is het belangrijk dat er financiering wordt aangeboden tegen aantrekkelijke voorwaarden zodat iedereen in de toekomst met de energietransitie mee kan doen. Het Nationaal Energiebespaarfonds onderzoekt de mogelijkheden dit te faciliteren en het Warmtefonds in de komende periode op een verantwoorde manier verder vorm te geven. Een eerste begin is gemaakt; sinds februari 2020 biedt het fonds Energiebespaarleningen voor zowel particulieren als VvE's met een looptijd van 20 jaar en is de grens van het minimale aantal appartementen in de VvE verlaagd van tien naar acht.

Een toename van de leningproductie lijkt realistisch, gezien de nog groeiende focus van particuliere huiseigenaren en VvE's op energiebesparende maatregelen. De doelstelling is om in 2020 voor 175 miljoen euro aan Energiebespaarleningen aan particuliere eigenaar-bewoners te verstrekken waarmee circa 14.000 huishoudens verduurzamen. Online marketing is en blijft belangrijk om verkeer naar de website www.energiebespaarlening.nl te genereren. De ervaring is dat het gebruik van adwords effectief is en dat gerichte actie nodig is om het aantal bezoekers te verdubbelen en uiteindelijk de conversieratio te verhogen. Begin van het jaar is onderzocht of de positie van het fonds in zoekmachines verder kan worden verbeterd en de komende periode worden de resultaten van het online vindbaarheid onderzoek besproken. Tevens wordt er geevalueerd of het noodzakelijk is om de website aan te passen aan vernieuwde technische inzichten en de nieuwe opgave vanuit het warmtefonds.

In 2019 hebben meer dan 200 VvE's een VvE Energiebespaarlening aangevraagd, wat, tezamen met eerdere aanvragen, resulteerde in een onderhanden werkpositie van meer dan 240 miljoen euro aan aanvragen. Ongeveer de helft hiervan zijn aanvragen voor een periode van 30 jaar. Het proces van het bereiken van duurzaamheid binnen een VvE is vaak lang, maar voor een nul op de meter pakket en een zeer energiezuinig pakket (voorwaarde voor 30-jaars) is de doorlooptijd nog langer dan voor een de reguliere VvE

² CBS, voorlopige cijfers 2018.

Energiebespaarlening. Gezien de grote onderhandwerkpositie van VvE Energiebespaarleningen zou in 2020 een productie van 75 miljoen euro gerealiseerd moeten kunnen worden.

Om alle ambities te kunnen realiseren is het noodzakelijk om tegen zo aantrekkelijk mogelijke voorwaarden funding aan te trekken. In dat kader heeft het fonds naast Rabobank en ASN inmiddels ook fundingovereenkomsten met CEB en EIB en worden in de komende periode gesprekken gevoerd met andere banken en financiële instellingen.

2. GOVERNANCE

2.1. Bestuur en strategische committee

Stichting Nationaal Energiebespaarfonds heeft een bestuur en strategische committee. Het bestuur bestuurt de stichting en neemt daarbij het investeringsreglement in acht. Het bestuur legt periodiek verantwoording af aan het strategische committee en informeert de stakeholders. Het strategische committee houdt toezicht, moet goedkeuring verlenen aan bestuursbesluiten die van wezenlijk belang zijn voor de stichting en adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd.

In 2019 heeft het bestuur veertien keer, al dan niet met het strategische committee, vergaderd en daarnaast vonden er diverse overleggen plaats met o.a. het strategische committee en de stakeholders). Onderwerpen die in 2019 aan de orde kwamen zijn o.a.:

- Aantrekken van 150 miljoen euro financiering bij de Council of Europe Development Bank (CEB) ter financiering van fase 2 van het fonds
- Het aantrekken van 150 miljoen euro financiering bij de European Investment Bank (EIB) ter financiering van fase 3 van het fonds. In 2020 dienen nog enkele opschortende voorwaarden ingevuld te worden, waarmee de financiering rond is (o.a. goedkeuring huidige financiers)
- Werving en selectie van een derde bestuurder
- Het opzetten en uitvoeren van een pilot met een Scholen Energiebespaarlening voor de verduurzaming van schoolgebouwen
- Fase 3, voorbereiding verlenging en verruiming van het fonds en vormgeving Warmtefonds. Groei van het fonds van 600 miljoen euro naar in eerste instantie 1,1 miljard euro (Warmtefonds 1.0). Het Rijk heeft ervoor gekozen om de structuur en kennis van het Nationaal Energiebespaarfonds te gebruiken voor het Warmtefonds. Het Warmtefonds is een afspraak in het Klimaatakkoord. In aanloop naar het Warmtefonds is het per 3 februari 2020 voor particulieren en Verenigingen van Eigenaars mogelijk gemaakt een Energiebespaarlening af te sluiten met een 20-jarige looptijd. De VvE Energiebespaarlening is voortaan mogelijk voor VvE's vanaf 8 appartementen (voorheen 10). Het is de bedoeling dat er in de loop van 2020 meer nieuwe financieringsvormen komen, ook voor eigenaar-bewoners die op basis van hun inkomen nu niet in aanmerking komen voor een financiering voor de verduurzaming van hun woning (Warmtefonds 2.0).
- Vergroting van de financieringscapaciteit met het aantrekken van een subsidie (in de vorm van een achtergestelde lening) van 75 miljoen euro van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en marktfinanciering
- Herstructurering van de financiering van het fonds
- Aanpassing van de Investeringsreglementen
- Aanpassing van de fondsmanagementovereenkomst
- Verlenging en verruiming van de regionale variant van de provincie Drenthe
- Beleidsontwikkeling financieringsopties 'gespikkeld bezit', een onderzoek naar opt out constructies om financiering van VvE's waarin woningcorporaties en/of commerciële verhuurders een meerderheidsaandeel hebben toch mogelijk te maken.

Samenstelling van het bestuur

De leden van het bestuur worden door het strategische comité benoemd. De gezamenlijke private co-financiers hebben de mogelijkheid tot een niet-bindende voordracht. Het bestuur is in 2019 uitgebreid naar drie personen (mevrouw M Brans is per 1 oktober 2019 toegetreden tot het bestuur). Het bestuur bestaat uit:

- De heer E.J.G.V. Boers RE RA, voorzitter
- De heer J.H. de Roo RA, treasurer
- Mevrouw M. Brans MSc, bestuurslid

Roosters van aftreden

Conform de statuten worden de bestuursleden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Na vier jaar zijn de zittende leden herbenoembaar voor maximaal nog één termijn van vier jaar. Een bestuurder kan voor een tweede maal worden herbenoemd indien zwaarwegende belangen - ter beoordeling van het strategische comité - daartoe aanleiding geven. De leden treden af volgens door het strategische comité vastgestelde roosters van aftreden. In het kader van de continuïteit en de ontwikkelingen omtrent het Warmtefonds wordt onderzocht of de termijnen voor de voorzitter en treasurer verlengd kunnen worden.

Rooster van aftreden bestuur

Bestuurslid	Functie	Aantreden per	Einde 1 ^{ste} termijn	Herbenoemd voor 2 ^e termijn per	Einde 2 ^e termijn
E.J.G.V. Boers RE RA	Voorzitter	10 april 2014	10 april 2017	10 april 2017	10 april 2021
J.H. de Roo RA	Treasurer	29 december 2013	29 december 2016	20 december 2016	29 december 2020
M. Brans MSc	Lid	1 oktober 2019	1 oktober 2023		

Nevenfuncties (in 2019)

De heer E.J.G.V. Boers RE RA, voorzitter bestuur

- Commissaris bij Triodos Bank en tevens voorzitter van Audit en Risk Committee
- Commissaris bij Coöperatie Univé U.A. en tevens voorzitter van Audit en Risk Committee
- Bestuurder bij Coöperatie Medisch Specialisten (CMS) Gelre U.A.
- Lid van de Raad van Toezicht bij het Fonds Duurzaam Funderingsherstel
- Voorzitter van Ahold Delhaize Pensioenfonds
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van Pensioenfonds Metaal en Techniek

De heer J.H. de Roo RA, treasurer bestuur

- Eigen onderneming, advisering met name op het gebied van Finance en Risicomanagement
- Lid van de Board of Trustees en tevens voorzitter van de Audit, Finance, Risk en Compliance Committee bij The International Maize and Wheat Improvement Center (CIMMYT), Mexico
- Bestuurslid en lid van de Audit Commissie bij Rabobank Pensioenfonds

Mevrouw M. Brans MSc, bestuurslid, lid

- Directeur Vastgoedonderhoud bij Woningcorporatie Stichting de Alliantie

Samenstelling van het strategic committee

De leden van het strategic committee worden door de Minister van BZK benoemd. De gezamenlijke private co-financiers hebben de mogelijkheid tot een niet-bindende voordracht van het lid, niet zijnde de voorzitter.

Het strategic committee bestaat uit:

- De heer L.C. van Dijke, voorzitter
- De heer Mr. R. Wispelweij, lid

Roosters van aftreden

Conform de statuten worden de leden van het strategic committee benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Na vier jaar zijn de zittende leden herbenoembaar voor maximaal nog één termijn van vier jaar. Een volgens het rooster van aftredend lid van het strategic committee kan voor een tweede maal worden herbenoemd indien zwaarwegende belangen - ter beoordeling van het strategic committee - daartoe aanleiding geven.

De leden treden af volgens door het strategic committee vastgestelde roosters van aftreden.

Rooster van aftreden strategic committee

Bestuurslid	Functie	Aantreden per	Einde 1 ^{ste} termijn	Herbenoemd voor 2 ^e termijn per	Einde 2 ^e termijn
L.C. van Dijke	Voorzitter	10 april 2014	10 april 2017	10 april 2017	10 april 2021
Mr. R. Wispelweij	Lid	10 april 2014	10 april 2018	10 april 2018	10 april 2022

Nevenfuncties (in 2019)

De heer L.C. van Dijke, voorzitter strategic committee

- Ondernemer LinK | Public Affairs
- Voorzitter bestuur van de Brede Stroomversnelling
- Woordvoerder van Warmteversnelling
- Adviseur van de ChristenUnie Tweede Kamerfractie
- Voorzitter van Mission Possible

De heer mr. R. Wispelweij, lid strategic committee

- Directievoorzitter RegioBank

Bezoldiging

Het strategic committee stelt de bezoldiging en verdere arbeidsvoorwaarden van het bestuur en strategic committee vast. De hoogte van deze vergoeding en de voorwaarden moeten aansluiten bij wat passend wordt geacht als vergoeding en voorwaarden voor vergelijkbare werkzaamheden in de publieke sector en mogen het maximumbedrag voor vergoeding aan bestuurders in deze sector, zoals vastgesteld op grond van de geldende wet- en regelgeving (daaronder begrepen de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector), niet overschrijden. De bezoldiging gegevens van het bestuur en het strategic committee zijn in de jaarrekening bij de toelichting op de staat van baten en lasten opgenomen.

2.2. Fondsmanager

Het Nationaal Energiebespaarfonds heeft stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn) aangesteld als fondsmanager. De fondsmanager verricht onder meer (niet-limitatief) de volgende activiteiten: het voorbereiden en uitvoeren van besluiten van het bestuur, het beheren en administreren van het vermogen van de stichting, het namens de stichting, op grond van een volmacht, verstrekken en beheren van leningen, het voorbereiden van bestuursbesluiten tot vaststelling of wijziging van de strategie van de stichting, inclusief de meerjarenbegroting, het jaarplan en de jaarbegroting, het voorbereiden van periodieke rapportages voor het bestuur en/of het strategisch comité en het uitvoeren van andere werkzaamheden voor de stichting die het bestuur aan de fondsmanager opdraagt. Het fonds heeft hiervoor een fondsmanagementovereenkomst met SVn gesloten.

2.3. Wet- en regelgeving

Dagelijkse beleidsbepalers en personen die belast zijn met het toezicht op het beleid en de algemene zaken van financiële ondernemingen die over een AFM-vergunning beschikken, dienen conform de Regeling eed of belofte financiële sector een eed of belofte af te leggen. Het voltallige bestuur, het strategisch comité en alle medewerkers van de fondsmanager hebben de eed of belofte afgelegd.

Governance

De stichting hecht aan haar reputatie als deskundige, solide en integere financiële partij. Het fonds beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 2:60, eerste lid, Wet op het financieel toezicht (Wft).

Het fonds heeft haar governance op orde en beschikt, via de fondsmanager, over een goed toegeruste werkorganisatie.

Accountant

Het NEF heeft Mazars N.V. aangesteld als externe accountant van het NEF. De accountant verricht de controle op de jaarrekening en jaarverslag van het NEF en de daarmee samenhangende processen.

Verantwoord ondernemen

Het fonds wil integer en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). MVO-beleid is daarom onderdeel van de reguliere dienstverlening en productverantwoordelijkheid. Daarbij is aandacht voor klanttevredenheid, klachtenbehandeling, zorgplicht, transparantie, veiligheid, reclame en privacy. In alle producten en processen wil het fonds integer en transparant zijn en voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Het fonds streeft in zijn bedrijfsvoering naar een lage milieubelasting door het bewuste gebruik van materialen en duurzame inkoop.

2.4. Risicomanagement

In 2019 is een verdere invulling gegeven aan het raamwerk voor integraal risicomanagement. De hoofddoelen die het fonds met risicomanagement nastreeft zijn als volgt geformuleerd:

- Duidelijke rolverdeling tussen taken NEF en uitbestedingsorganisatie
- Het bepalen van de risicobereidheid van NEF
- Het creëren van een risicocultuur (het geheel van normen en waarden, houding en gedrag, kennis en begrip van risico's binnen het NEF)
- Het inzicht behouden van de risico's die NEF loopt
- Het beheersen van de risico's die NEF loopt binnen de bestaande processen

Rollen en verantwoordelijkheden

Alle activiteiten gebeuren in principe voor rekening en risico van het fonds. De stichting heeft voor de operationele uitvoering en beheersing de verantwoordelijkheid voor de uitvoering neergelegd bij de uitvoeringsorganisatie (SVn). Afspraken hierover zijn vastgelegd in de fondsmanagementovereenkomst. SVn is op basis van deze overeenkomst verplicht haar operationele processen goed in te richten en te beheersen. Het risicomanagementbeleid van het fonds is gericht op een voortdurende en zorgvuldige bewaking en beheersing van risico's die deze activiteiten met zich meebrengen. Bij het bepalen van de risico's is de continuïteit van het fonds het uitgangspunt. Er zijn geen indicaties dat de continuïteit van het fonds in geding is.

Risico bereidheid

Het fonds hecht sterk aan een laag risicoprofiel. Het beleid is gericht op een voortdurende en zorgvuldige bewaking en beheersing van de risico's. Het fonds is deels gefinancierd met publieke middelen en heeft geen winst oogmerk. Het inzetten van publieke middelen vraagt om grote zorgvuldigheid en een risicomijdende houding. De beheersingsmaatregelen zijn zodanig ontworpen dat deze bijdragen aan een laag risicoprofiel.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de het risicomanagementbeleid en geeft hierin kaders waar binnen gehandeld en gerapporteerd moet worden. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor de keuze om bepaalde risico's wel of niet te accepteren, te vermijden, of beheersingsmaatregelen voor de treffen.

Systematische wijze van inventarisatie en analyse

Belangrijk onderdeel bij het adequaat invullen van risicomanagement is een systematische benadering van deze manier van risicobeheersing. En systematisch houdt ook in dat het een cyclisch proces is: dat betekent inventarisatie, analyse en de (toetsing van de effectiviteit van de) beheersingsmaatregelen, om vervolgens hierover te rapporteren en waar nodig bij te sturen.

Risico identificatie

Periodiek worden risico's opnieuw gedefinieerd of heroverwogen. Deze risico's worden opgenomen in de zogenoemde heatmap van het Nationaal Energiebespaarfonds. Deze heatmap geeft op hoofdlijnen de risico's weer die door het fonds worden gelopen. Vervolgens zijn de specifieke risico's beschreven inclusief de daarbij behorende beheersingsmaatregelen. Voor het bepalen van de positie van de risico's in de heatmap worden de risico's gewogen; dit gebeurt op basis van kans X impact. Per geïdentificeerd risico worden één of meerdere beheersmaatregelen geformuleerd. Nadat de beheersmaatregelen zijn gedefinieerd wordt periodiek beoordeeld of deze beheersingsmaatregelen hebben gewerkt.

Voor het fonds zijn voornamelijk de volgende categorieën gedefinieerd waarin de verschillende risico's geïdentificeerd worden. Bij de risico's is op hoofdlijnen weergegeven hoe deze risico's worden beheerst.

Financiële risico's:

Soort risico	Risico omschrijving	Evaluatie en Beheersing
Renterisico	Energiebespaarleningen worden gefinancierd met rijks gelden en co-financiering door banken. De co-financiering wordt vastrentend aangetrokken en zoveel mogelijk gematcht aan het profiel van de uitstaande Energiebespaarlening. Het risico bestaat dat bij de bepaling van de consumentenrente onvoldoende rekening is gehouden met stijgende rentetarieven.	<p>Maandelijks wordt de consumentenrente bepaald met als doel om kostendekkend te opereren. Hiermee kunnen tussentijdse rentestijgingen ingerekend worden en vertaald naar een nieuw consumententarief.</p> <p>Minimaal één keer per maand wordt een treasury dashboard opgesteld, waarbij het renterisico (niet afgedekte deel) wordt bepaald. Voor het afdekken van de risico's is binnen het Treasury statuut een bandbreedte van € 20 mln. ongedekte positie opgenomen. Het dashboard wordt maandelijks besproken in de bestuursvergadering.</p>
Liquiditeitsrisico	Het liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds niet op een efficiënte en effectieve wijze kan voldoen aan de verwachte en onverwachte kasstromen zonder dat de dagelijkse operatie of de financiële conditie van het fonds wordt geraakt.	<p>De structuur van het fonds beperkt het liquiditeitsrisico. Elk kwartaal (of vaker indien nodig) wordt een liquiditeitsplanning opgesteld voor de komende 12 maanden. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst.</p> <p>Op basis van de eisen vanuit de financieringsdocumentatie wordt een liquiditeitsbuffer van maximaal € 10 miljoen aangehouden.</p>
Kredietrisico / Insolventierisico	<p>Tegenvallende kredietverliezen worden niet gedekt binnen het fonds. Bij de vaststelling van de consumentenrente wordt rekening gehouden met kredietverliezen van 0,15% op jaarbasis. Tegenvallende kredietverliezen zouden een liquiditeitstekort kunnen veroorzaken.</p> <p>Als kredietverliezen hoger uitvallen dan in het tarief opgenomen komen deze voor rekening van de overheid. De lening van de overheid wordt als laatste afgelost.</p>	<p>Kredietwaardigheidstoets bij aanvang van de Energiebespaarlening.</p> <p>Maandelijks beoordeling van de werkelijke kredietverliezen. Daarnaast wordt elk kwartaal de uitstaande portefeuille beoordeeld. In totaal kent het fonds op balansdatum een voorziening van € 152.000 en zijn er in de gehele looptijd van het fonds 2 leningen (totale omvang € 18.000) volledig afgeschreven. Dit is gezien de omvang van het fonds zeer beperkt.</p> <p>Jaarlijkse beoordeling of het gehanteerde kredietverlies nog representatief is voor de populatie. De gerealiseerde kredietverliezen liggen ver onder de begrote verliezen en de kredietverliezen waar in de consumentenrente rekening mee wordt gehouden.</p>

Financieringsrisico	<p>Het fonds voldoet niet aan de convenanten uit de financieringsdocumentatie, waardoor financieringsmogelijkheden beperkt worden.</p>	<p>Er wordt periodiek beoordeeld of het fonds binnen de gestelde ratio's blijft, daarnaast wordt bij elke trekking die wordt vastgelegd beoordeeld welke impact deze heeft op de gestelde ratio's.</p> <p>Met de huidige en potentiële financiers blijft het fonds in gesprek over de ontwikkelingen binnen het fonds en mogelijkheden voor aanvullende of nieuwe financiers. In het afgelopen jaar is gebleken dat diverse partijen willen (blijven) investeren in het fonds. Zo is de financiering van de CEB uitgebreid en is de EIB toegetreden als financier.</p>
Marktrisico	<p>Lagere productie dan geprognostiseerd (in 2018 herzien naar € 600 mln.), waardoor een deel van de vaste kosten niet volledig kan worden gedekt.</p> <p>Er zijn diverse externe factoren die invloed hebben op de markt en cliënten van het NEF.</p>	<p>Maandelijks rapportage met productiecijfers waardoor tijdig kan worden bijgestuurd als productie niet gehaald wordt. In de rentetarieven is rekening gehouden met het kostenniveau die past bij de verwachte lening omvang.</p>

Niet financiële risico's:

Soort risico	Risico omschrijving	Evaluatie en Beheersing
Uitbestedingsrisico (incl IT risico)	<p>Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van het fonds door de aan derden uitbestede bedrijfsprocessen wordt geschaad.</p> <p>Onjuiste of onbetrouwbare geautomatiseerde gegevensverwerking inclusief continuïteitsrisico, automatisering en niet adequate beveiligingssystemen.</p>	<p>Er bestaat een fondsmanagementovereenkomst met Service Level Agreements met SVn. Hierin zijn afspraken gemaakt over inhoud, uitvoering en kwaliteit van de uitbestede diensten.</p> <p>Belangrijke onderdelen hierbij zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Periodieke klachtenrapportages en incidentenrapportages • SLA-afspraken tussen NEF en SVn • Per kwartaal overleg met MT/Directie van SVn over de prestaties • Tijdig aanhaken (door de fondsmanager) van de IT-leverancier bij verwachte wijzigingen. • Uit laten voeren van een IT-audit op de geautomatiseerde systemen (als onderdeel van de accountantscontrole).

De beheersing met betrekking tot dit item zal verder worden uitgebreid op de volgende onderwerpen:

- Duidelijke functiescheiding binnen SVn (operatie & fondsmanagement) en tussen SVn en het fonds
- Periodieke rapportage van de interne beheersing binnen SVn

Strategisch risico Als gevolg van het niet adequaat uitvoeren van de strategie of verkeerde (beleids)keuzes bestaat de kans dat de doelen van het fonds niet worden gehaald.

Belangrijke is dat het fonds tijdig is aangehaakt bij ontwikkelingen:

- Aangesloten van bestuur bij overleggen met stakeholders over strategische keuzes (o.a. warmtefonds)
- Invulling in het bestuur en SC vanuit diverse stakeholders
- Stakeholders meenemen in ontwikkelingen en mogelijkheden binnen het fonds
- Nieuwe producten voor de investeringsreglementen worden met diverse partijen afgestemd (overheid, RVO, banken, marktpartijen).

Compliance Risico die tot gevolg hebben dat het het fonds niet compliance is aan de gelden wet en regelgeving. Waarbij gekeken zal worden naar juridische risico's, governance risico's en integriteitsrisico's

Er wordt gesteund op de risk en compliance afdeling van SVn en waar nodig wordt extern expertise ingehuurd.

Het fonds heeft de risico's geïdentificeerd, de kansen en gevolgen van het optreden ervan in kaart gebracht en beheersmaatregelen genomen die deze mitigeren tot de gewenste omvang. Het bestuur wordt hierover periodiek gerapporteerd door de fondsmanager door middel van een heatmap. Waar nodig zijn in 2019 aanvullende maatregelen genomen om de risico's verder te mitigeren. Het bestuur is van mening dat de risico's op deze wijze adequaat beheerst worden.

3. JAARREKENING

3.1. Balans

ACTIVA		31 December 2019	31 December 2018
(bedragen x 1.000 in €)			
Financiële vaste activa			
1	Energiebespaarlening	234.087	157.377
2	Aardgasloos Energiebespaarlening	1.571	-
3	VvE Energiebespaarlening	80.550	46.865
4	Scholen Energiebespaarlening	249	-
Vlottende activa			
5	Vorderingen en overlopende activa	778	570
	Nog te ontvangen subsidie BZK inzake SDR	20	-
6	Liquide middelen	81.242	78.942
	TOTAAL ACTIVA	398.497	283.754
PASSIVA		31 December 2019	31 December 2018
(bedragen x 1.000 in €)			
Eigen vermogen			
7	Algemene reserve	-2.797	-3.187
	Resultaat boekjaar	-134	390
8	Bestemmingsreserve BZK-lening	83.607	69.531
9	Voorzieningen		
	Rentedekkingsfonds Rijk	6.287	6.721
	Rentedekkingsfonds regionale variant	4.148	2.809
	Overige Rijkssubsidie	-	448
	BZK-voorziening SDR	-	33
Langlopende schulden			
10	Achtergestelde BZK-lening	34.393	30.469
11	Langlopende lening financiers	196.150	118.125
Kortlopende schulden			
12	Overige schulden en overlopende passiva	76.843	58.415
	TOTAAL PASSIVA	398.497	283.754

3.2. Winst- en verliesrekening

(bedragen x € 1.000)	Gerealiseerd 2019	Begroting 2019	Gerealiseerd 2018
BATEN			
13 Rentebaten	4.831	6.195	3.065
14 Bijdrage rentekorting Rijk	434	436	464
15 Bijdrage rentekorting regionale variant	577	434	301
16 Overige baten	448	352	517
TOTAAL BATEN	6.290	7.417	4.347
LASTEN			
Operationele lasten			
17 Management fee	-2.992	-3.669	-2.512
18 Agency fee	-35	-35	-35
19 Algemene kosten	-618	-684	-326
20 Marketing kosten	-92	-121	-26
21 Voorziening oninbaarheid	-68	-96	-32
TOTAAL operationele lasten	-3.806	-4.605	-2.931
22 Rente lopende rekening	-218	-168	-5
23 Arrangement fee	-100	-	-100
24 Commitment fee	-498	-624	-244
25 Garantie fee	-321	-230	-
26 Rentelasten	-1.482	-1.607	-677
TOTAAL financieringslasten	-2.619	-2.629	-1.026
27 BZK-lening	15.899	31.213	26.249
27 Mutatie reële waarde BZK-lening	-1.823	-2.150	-1.758
TOTAAL overige baten en lasten	14.076	29.063	24.491
TOTAAL LASTEN	7.652	21.830	20.534
RESULTAAT voor bestemming	13.942	29.246	24.881
27 Mutatie bestemmingsreserve BZK-lening	-14.076	-29.063	-24.491
RESULTAAT na bestemming	-134	183	390

3.3. Kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1.000)

	Gerealiseerd 2019	Gerealiseerd 2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Operationeel resultaat	2.484	1.416
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen en overige waardeverminderingen	-	-
Mutatie voorzieningen	444	769
	444	769
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>		
Vorderingen	-208	-345
Kortlopende schulden	555	581
	347	236
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	3.275	2.421
Ontvangen interest	-	-4
Betaalde provisie	-100	-100
Betaalde commitment fee	-412	-318
Betaalde garantie fee	-243	-
Betaalde interest	-1.560	-430
	-2.315	-852
Kasstroom uit operationele activiteiten	960	1.569
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
In lopende jaar gepasseerde leningen	-147.255	-113.794
Uit vorig jaar ingegane leningen	-3.562	-
In volgend jaar ingegane leningen	85	3.562
Totaal ingegane leningen	-150.732	-110.232
Mutatie leningen in bouwdepot	12.469	22.734
Ontvangen aflossingen Energiebespaarlening	38.477	20.950
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-98.825	-64.979
Ontvangen geldlening	95.000	90.000
Ontvangen BZK achtergestelde lening	18.000	25.000
Aflossing geldlening	-11.875	-
	101.125	115.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	2.300	50.021
Toename geldmiddelen	2.300	50.021
Openingsbalans	78.942	28.921
Mutatie boekjaar	2.300	50.021
Eindbalans	81.242	78.942

3.4. Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Tenzij anders weergegeven, worden bedragen in de jaarrekening vermeld in duizenden euro's.

Doelstelling en activiteiten

De stichting Nationaal Energiebespaarfonds (KvK nummer 59439122), statutair gevestigd te 's- Gravenhage, is een organisatie met een maatschappelijke doelstelling. Volgens de statuten luidt de doelstelling:

“Het bevorderen van energiebesparende maatregelen aan woningen door (samenwerkende) eigenaar-bewoners en aan gebouwen van scholen”.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen en de bepalingen volgens Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 “Organisaties zonder winststreven”, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van het fonds zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, commitment fee en provisie zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De mutaties op de Energiebespaarlening zijn opgenomen als kasstroom uit investeringsactiviteiten. Ontvangen gelden en betaalde aflossingen aan financiers zijn opgenomen als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder de aanpassing in de waardering van de BZK-lening op basis van RJ 290, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Financiële instrumenten

Alle in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn bij eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde, de vervolgwaaardering vindt plaats tegen de (geamortiseerde) kostprijs. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of door opgaven van derden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen portefeuille aan verstrekte Energiebespaarleningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze waarderingsgrondslag is in de praktijk gelijk aan de nominale waarde van de schuldrest per balansdatum. Eventuele bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en verantwoord in de staat van baten en lasten.

Overige vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Voorzieningen

Voorziening voor Rentedekkingsfonds

De Rentedekkingsfondsen betreft een vooruit ontvangen exploitatiesubsidie met als doel het dekken van de rentekortingen op de leningen waarop een rentekorting is verkregen. De subsidie valt vrij ten gunste van het resultaat in de periode waarin de daadwerkelijk gegeven rentekorting (de gesubsidieerde lasten) worden verwerkt. Het Rentedekkingsfonds heeft een langlopend karakter.

Overige Rijkssubsidie

De voorziening voor overige (rijks)subsidie betreft een vooruit ontvangen subsidie ter dekking van marketingdoeleinden of specifieke projecten. De voorziening wordt op reële waarde gewaardeerd. De werkelijk gemaakte kosten worden in mindering gebracht op deze subsidie.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord.

Rentebaten

De rentebaten bestaat uit de ontvangen rentebaten en de betaalde rentelasten op de Energiebespaarlening, de rentemarge wordt op basis van het toerekeningsbeginsel verantwoord in de staat van baten en lasten voor alle rentedragende instrumenten.

3.5. Toelichting op de balans

Activa

Voorziening 2019

Per balansdatum is een analyse verricht op de openstaande debiteuren. Op basis van deze analyse is uit voorzichtigheidsprincipe voor in totaal 12 Energiebespaarleningen een voorziening van 132.000 euro getroffen. Daarnaast is een voorziening van 20.000 euro onder de debiteuren opgenomen. Deze leningen hebben over het algemeen meer dan 3 maanden achterstand. De kans dat de Energiebespaarleningen in de laatste categorie nog inbaar zijn, is als gering geschat. In 2019 zijn er een tweetal leningen volledig afgeboekt ten laste van de voorziening. De voorziening is als volgt opgebouwd:

(bedrag x EUR 1.000)	Opgenomen onder Energiebespaarleningen	Opgenomen onder debiteuren	Totaal
Beginstand	92	10	102
Vrijval	-35	-3	-38
Afgeboekte lening	-18	-	-18
Toevoeging	93	13	106
Eindstand	132	20	152
% voorziening (incl afgeboekte leningen) t.o.v. totaal verstrekt			0.04%

1. Energiebespaarlening

Het verloop van de portefeuille naar schuldrest is als volgt:

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019		gem. rente %	31 december 2018		gem. rente %
beginstand	14.408	157.469	2,50	8.589	93.291	2,53
bij: verstrekte leningen	8.113	107.695	1,65	6.405	82.513	2,28
af: extra/ algehele aflossing	1.211	14.148	2,24	586	7.090	2,63
af: afboeking	1	18				
af: aflossing in maandbedragen		16.779			11.244	
stand per ultimo	21.309	234.219	2,02	14.408	157.469	2,50
voorziening		132-			-92	
Stand naar voorziening		234.087			157.377	

De totale portefeuille bestaat per 31 december 2019 uit ruim 21.000 Energiebespaarleningen met een omvang van 234,2 miljoen euro. De financiële vaste activa kent een langlopend karakter.

2. Aardgaslose Energiebespaarlening

In 2019 zijn 77 aardgaslose Energiebespaarleningen gepasseerd. Daarnaast zijn er nog 13 aanvragen onderhanden. De verwachting is dat er niet veel nieuwe aanvragen bij zullen komen. De regeling is in afstemming met het ministerie begin 2020 stop gezet.

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019		gem. rente %	31 december 2018		gem. rente %
Beginstand	-	-	-	-	-	-
bij: verstrekte leningen	77	1.604	1,84	-	-	-
af: extra/ algehele aflossing	-	-	-	-	-	-
af: aflossing in maandbedragen		33	-	-	-	-
Stand per ultimo	77	1.571	1,84	-	-	-

Op balansdatum zijn er geen aardgaslose leningen met een achterstand. Er zijn geen indicaties van oninbaarheid. Vandaar dat er op de aardgaslose Energiebespaarleningen geen voorzieningen zijn getroffen. De financiële vaste activa kennen een overwegend langlopend karakter.

3. VvE Energiebespaarlening

In 2019 zijn 70 VvE Energiebespaarleningen gepasseerd en ingegaan. Daarnaast is er 1 VvE Energiebespaarleningen die in 2019 is passeerd maar in 2020 is ingegaan.

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019		gem. rente %	31 december 2018		gem. rente %
Beginstand	116	46.865	2,85	62	21.760	2,85
bij: verstrekte leningen	70	41.136	2,51	54	27.719	2,84
af: extra/ algehele aflossing	1	3.942	2,90	-	579	-
af: aflossing in maandbedragen		3.509			2.036	
Stand per ultimo	185	80.550	2,73	116	46.865	2,85

Op balansdatum zijn er geen VvE Energiebespaarleningen met een achterstand. Er zijn geen indicaties van oninbaarheid. Vandaar dat er op de VvE Energiebespaarleningen geen voorzieningen zijn getroffen. De financiële vaste activa kennen een overwegend langlopend karakter.

4. Scholen Energiebespaarlening

In 2019 is het fonds gestart met een pilot voor de verduurzaming van scholen. De pilot kent een maximale omvang van 5 miljoen euro, waarvan het ministerie van BZK 1 miljoen euro financiert.

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019		gem. rente %	31 december 2018		gem. rente %
Beginstand	-	-	-	-	-	-
bij: verstrekte leningen	3	297	2,53	-	-	-
af: extra/ algehele aflossing	-	47	-	-	-	-
af: aflossing in maandbedragen	-	1	-	-	-	-
Stand per ultimo	3	249	2,53	-	-	-

Op balansdatum zijn er geen Scholen Energiebespaarleningen met een achterstand en er zijn geen indicaties van oninbaarheid. Vandaar dat er op de Scholen Energiebespaarleningen geen voorzieningen zijn getroffen. De financiële vaste activa kennen een overwegend langlopend karakter.

5. Vorderingen en overlopende activa

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Nog te ontvangen rente	477	-
Debiteuren regionale variant	284	553
Debiteuren	36	25
Voorziening debiteuren	-20	-10
Overige vorderingen	1	2
Stand per ultimo	778	570

Nog te ontvangen rente betreft de rente op de lopende leningen. De incasso van deze leningen vindt plaats op de eerste van de volgende maand.

De debiteuren regionale variant hebben betrekking op de bijdragen van de provincies Overijssel, Drenthe en gemeenten Den Bosch aan het fonds voor de specifieke regeling in hun gemeente/provincie. De bijdragen worden gestort op basis van de werkelijk gepasseerde leningen in het afgelopen kwartaal.

Het fonds heeft per balansdatum bij 227 debiteuren een vordering open staan. Dit is 1,05% van het totaal aantal klanten binnen het fonds. Van deze debiteuren zijn er 12 geclassificeerd als dubieus. Voor deze klanten is een voorziening getroffen op de uitstaande vordering. Zie ook de analyse omtrent de voorzieningen.

6. Liquide middelen

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Rekening courant	51.240	49.712
Deposito's	30.002	30.000
Betalingen onderweg	-	-770
Stand per ultimo	81.242	78.942

Alle bedragen zijn direct opvraagbaar. Van de deposito's is 20 miljoen euro op spaarrekeningen bij de Rabobank en 10 miljoen euro op een spaarrekening bij ASN Bank geplaatst.

Passiva

7. Stichtingsvermogen

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Algemene reserve	-2.797	-3.187
Resultaat boekjaar	-134	390
Stand per ultimo	-2.931	-2.797

Algemene reserve

De algemene reserve wordt opgebouwd uit de behaalde resultaten vanaf de start van het fonds en bestaat uit het resultaat vanuit eerdere jaren. Indien het saldo van het eigen vermogen aan het einde van de looptijd van het fonds negatief is, dan zal dat in eerste instantie worden verrekend met de achtergestelde BZK-lening. Een eventueel positief saldo komt ten gunste van de Rijksoverheid.

8. Bestemmingsreserve BZK-lening

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Beginstand	69.531	45.040
Toevoeging	15.899	26.249
Onttrekking	-1.823	-1.758
Stand per ultimo	83.607	69.531

Als gevolg van een wijziging in de looptijd van de huidige achtergestelde lening en de uitbetaling van een nieuwe achtergestelde lening in 2019 zijn er toevoegingen gedaan aan de bestemmingsreserve BZK. Zie ook toelichting 10. De jaarlijkse oprenting van de BZK-lening wordt onttrokken aan deze bestemmingsreserve. Uiteindelijk zal de reële waarde van de BZK-lening aan het eind van de looptijd weer gelijk zijn aan de nominale waarde en is de bestemmingsreserve volledig uitgeput. In 2019 heeft er een onttrekking plaats gevonden van 1,8 miljoen euro.

9. Voorzieningen

Rentedekkingsfonds Rijk

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Beginstand	6.721	7.185
Storting	-	-
Onttrekking	-434	-464
Stand per ultimo	6.287	6.721

Op basis van de subsidie van het ministerie van BZK werd 7,5 miljoen euro geclassificeerd als een voorziening ter dekking van toekomstige rentekortingen. De voorziening valt vrij ten gunste van het resultaat op basis van de feitelijke portefeuille en de toegekende rentekorting. In 2019 is 0,4 miljoen euro aan de voorziening onttrokken.

Rentedekkingsfonds regionale variant

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Beginstand	2.809	1.114
Storting	1.915	1.996
Onttrekking	-577	-301
Stand per ultimo	4.148	2.809

De voorziening bestaat uit de door de provincie Overijssel, de provincie Drenthe, de gemeente Breda en de gemeente Den Bosch verleende rentekortingen op de Energiebespaarleningen. Er wordt een rentekorting gegeven aan inwoners van de betreffende provincie of gemeente. De subsidie bestaat uit een rentekorting en terugbetaling van extra kosten. De subsidie wordt betaald op basis van de netto contante waarde bij het toekennen van de Energiebespaarlening. De vergoeding wordt vrijgegeven aan het resultaat voor de duur van de Energiebesparingslening.

In 2019 zijn er 2.130 Energiebespaarleningen voor een totaal bedrag van 31,3 miljoen euro gepasseerd met een rentekorting uit een regionale variant. Sinds de start van de regionale varianten zijn 5.440 Energiebespaarleningen voor een totaal bedrag van 73,2 miljoen euro gepasseerd.

In de tabel hieronder geeft inzicht in de leningen die gepasseerd zijn onder de regionale variant, zowel voor 2019 als cumulatief.

Regionale variant (bedrag x EUR 1.000)	2019		Cumulatief		Beschikbaar	
	Aantal	Hoofdsom	Aantal	Hoofdsom	Subsidie	Toegekend ³
Leidschendam-Voorburg	-	-	-	-	100	-
Breda	-	-	178	2.571	475	475
Den Bosch	67	1.011	129	1.786	210	176
Drenthe	760	11.277	1.709	23.755	3.471	2.151
Overijssel	1.303	18.981	3.424	45.070	3.200	3.182
Totaal	2.130	31.268	5.440	73.183	7.456	5.984

³ Dit betreft het toegekende deel van de subsidie aan Energiebespaarleningen. Het bedrag is inclusief de lopende aanvragen

Overige Rijkssubsidie

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Beginstand	448	965
Storting	-	-
Onttrekking	-448	-517
Stand per ultimo	-	448

Het fonds heeft een subsidie van 10 miljoen euro van het ministerie van BZK ontvangen. Van dit bedrag is 7,5 miljoen euro geënclassificeerd als een voorziening voor rentekorting. De resterende subsidie is geënclassificeerd als een voorziening voor kleinschalige marketingactiviteiten en om de kosten van accountmanagers en andere incentives te dekken. In 2019 is 448.000 euro incl. btw, als aanvullend budget voor de fondsbeheerder SVn, ten laste van deze subsidie gebracht als compensatie voor het aantrekken van VvE accountmanagers. Aangezien er geen subsidie meer beschikbaar is, worden de resterende kosten ten laste van het resultaat gebracht.

Overige SDR (schoolakrevolutiefonds) subsidie

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Beginstand	33	-
Storting	-	80
Onttrekking	-53	-47
Stand per ultimo	-20	33

Het ministerie van BZK verleende het fonds een subsidie van 100.000 euro om de business case voor "het Schoolakrevolutiefonds" te onderzoeken. In 2018 is 80.000 euro van deze subsidie ontvangen. De kosten voor dit project zijn direct ten laste van deze subsidie gebracht. In januari 2019 is het definitieve rapport bij het ministerie ingediend. Met het ministerie is afgesteld dat de implementatiekosten die samenhangen met de realisatie van de businesscase ook ten laste van de resterende subsidie gebracht mogen worden. De kosten 2019 hebben hier betrekking op. Het project is afgerond en in 2020 zal verantwoording worden afgelegd over de subsidie en zal het restant worden uitgekeerd.

10. Achtergestelde BZK-lening

De lening kent een langlopend karakter, de komende 12 maanden vinden er geen aflossingen plaats.

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Beginstand	30.469	29.960
Storting	18.000	25.000
Correctie reële waarde	-15.899	-26.249
Amortisering	1.823	1.758
Stand per ultimo	34.393	30.469

Eerste achtergestelde lening

De BZK-lening is achtergesteld bij alle andere bestaande en toekomstige schulden van het fonds. De nominale waarde van deze lening is 75 miljoen euro.

De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling zal uiterlijk plaatsvinden vanaf 1 januari 2037, met een terugbetaling van maximaal drie jaar;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd afhankelijk van het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Tweede achtergestelde lening

In 2018 heeft BZK een nieuwe achtergestelde lening van 40 miljoen euro toegekend, welke inmiddels geheel is uitbetaald.

De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling vindt uiterlijk plaats op 31 december 2055;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd afhankelijk van het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Achtergestelde lening Scholen

In 2019 heeft BZK een nieuwe achtergestelde lening van 1 miljoen euro toegekend voor de financiering van de scholen Energiebespaarlending.

De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling vindt uiterlijk plaats uiterlijk 31 december 2055;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd afhankelijk van het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Achtergestelde lening laadpalen

In 2019 heeft BZK een nieuwe achtergestelde lening van 2 miljoen euro toegekend voor de financiering van de laadpunten voor elektrische auto's op parkeerterreinen van VvE's.

De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling vindt uiterlijk plaats uiterlijk 31 december 2055;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd afhankelijk van het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Fair value waardering

Op basis van de rapportageregels (Dutch GAAP (RJ 290)) moet de BZK-lening bij aanvang worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor rapportagedoeleinden betekent dit dat deze schuld wordt opgenomen tegen de netto contante waarde die, vanwege het feit dat geen rente verschuldigd is op de lening, lager is dan de nominale waarde. In de loop van de tijd (tot het einde van 2036 of 2055, de verwachte datum van de terugbetaling), zal de lening worden doorgerekend naar de nominale waarde uit de resultatenrekening. In onderstaande tabel zijn de gegevens per tranche opgenomen inclusief het berekende interestpercentage die gebruikt wordt voor de fair value berekening. De berekeningen zijn gebaseerd op de uitgangspunten in de subsidiebeschikking.

<i>Beschrijving</i>	<i>Datum</i>	<i>Bedrag</i>	<i>Datum terugstorting</i>	<i>Berekend %</i>
Tranche 1	5 december 2018 (herberekening)	75 miljoen	31-12-2036	5,648%
Tranche 2a	5 december 2018	25 miljoen	31-12-2055	6,328%
Tranche 2b	29 maart 2019	15 miljoen	31-12-2055	6,183%
School EBL	14 juli 2019	1 miljoen	31-12-2055	5,892%
Laadpalen	16 augustus 2019	2 miljoen	31-12-2055	5,125%
Total		118 miljoen		

Dit is uiteindelijk een technische waarderingsaanpassing die geen effect heeft op de kasstromen of andere commerciële activiteiten.

11. Langlopende lening financiers

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Beginstand	130.000	40.000
Storting	95.000	90.000
Aflossing	-11.875	-
Sub totaal	213.125	130.000
Presentatie als kortlopend	-16.975	-11.875
Stand per ultimo	196.150	118.125

In 2019 zijn in totaal 5 trekkingen verricht bij de co-financiers. Naast deze trekkingen is op balansdatum voor een lening (45 miljoen euro) een trekking vastgelegd.

Stortingsdatum	Financier	Bedrag (x EUR 1,000)	Schuldrest 31-12-2019	Rente	Einddatum
20-7-2017	Rabobank	10.000	9.500	1.23%	20-1-2027
1-12-2017	Rabobank	20.000	15.000	0.74%	20-11-2024
20-12-2017	Volksbank (ASN)	10.000	10.000	1.16%	20-1-2025
20-2-2018	Rabobank	15.000	15.000	0.96%	20-1-2023
20-4-2018	Rabobank	10.000	10.000	0.66%	20-1-2022
20-9-2018	Volksbank (ASN)	15.000	15.000	1.41%	20-9-2024
20-11-2018	Rabobank	15.000	13.000	1.48%	2-3-2026
31-10-2018	CEB	35.000	30.625	0.73%	30-9-2026
15-1-2019	CEB	15.000	15.000	1.13%	31-12-2027
20-3-2019	Rabobank	7.500	7.500	1.87%	20-4-2026
30-9-2019	CEB	50.000	50.000	0.60%	31-12-2027
22-10-2019	Rabobank	15.000	15.000	1,87%	22-09-2025
20-12-2019	Rabobank	7.500	7.500	2,25%	31-12-2027
		225.000	213.125		

12. Overige schulden en overlopende passiva

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Bouwdepot	57.357	44.887
Kortlopend deel langlopende financiering	16.975	11.875
Nog te ontvangen facturen (SVn)	1.331	1.062
Te betalen rente lening financiers	461	321
Te betalen managementfee	265	194
Nog te ontvangen facturen (Overig)	150	7
Commitment fee	113	2
Te betalen garantie fee	75	22
Crediteuren	34	32
Te betalen bestuursvergoeding	6	13
Overige kosten	76	-
Stand per ultimo	76.843	58.415

Bouwdepot

Het bouwdepot betreft nog uit te betalen gelden op reeds verstrekte Energiebespaarleningen.

Kortlopend deel langlopende

Betreft het kortlopend deel van de langlopende schulden. Deze aflossingen zullen op basis van de afgesproken aflosprofielen in 2020 worden afgelost.

Nog te ontvangen facturen

De nog te ontvangen facturen hebben voornamelijk betrekking op de extra vergoedingen die aan de fondsmanager zijn verstrekt. Deze vergoedingen worden in de komende jaren via de reguliere managementvergoeding verrekend.

In 2019 is gebleken dat het fonds schade heeft opgelopen door een fout van een derde partij. Hiervoor heeft het fonds een schadevergoeding gevraagd. Op basis van de berekeningen verwacht het NEF dat deze schade zal worden vergoed en is de gevraagde schadevergoeding (€ 162.000) verwerkt als correctie op de betaalde managementvergoeding en is de vordering in mindering gebracht op de nog te ontvangen facturen.

Nog te betalen interest

Dit is de openstaande rente op leningen die zijn afgesloten.

Te betalen commitment fee / garantie fee

Dit betreft de nog te betalen commitment fee en garantiefee die op balansdatum nog niet is betaald.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Onderhanden aanvragen

Onderhanden werk	31 december 2019		31 december 2018	
	aantal	(bedragen x € 1.000)	aantal	(bedragen x € 1.000)
Ingediende aanvragen	228	254.940	624	92.003
Uitgebrachte offertes	1.652	24.467	578	14.264
Nog in te gane leningen	1	85	5	3.562
Stand per ultimo	1.881	279.492	1.207	109.829

Kredietfaciliteit

Het fonds heeft kredietovereenkomsten met de Rabobank, ASN Bank, de Council of Europe Bank en de European Investment Bank voor een totale faciliteit van 525 miljoen euro. De huidige kredietfaciliteit kent een availability periode tot en met januari 2022. Over de nog niet getrokken kredietfaciliteit wordt in sommige gevallen een commitment fee betaald.

Tot en met eind 2019 is 225 miljoen euro kredieten vastgelegd onder de faciliteit bij de Rabobank, ASN en Council of Europe Bank (CEB). Daarnaast is er nog voor 45 miljoen euro aan financiering gecontracteerd die in 2020 zal worden gestort.

Gecontracteerd, nog niet gestort

Stortingsdatum	Financier	Bedrag (x EUR 1,000)	Rente*	Einddatum
01-06-2020	CEB	45.000	0,33%	01-06-2027
		45.000		

* inclusief 0,33% garantie fee.

Met deze trekkingen is het renterisico op de uitstaande financieringen (incl. pijplijn) afgedekt met een vastrentende langlopende lening.

Achtergestelde lening BZK

Eind 2019 heeft het ministerie van BZK een aanvullende achtergestelde financiering van 75 miljoen euro beschikbaar gesteld. Stortingen vinden plaats in 2020 en 2021.

Warmtefonds

In 2019 zijn er diverse overleggen geweest omtrent de invulling van het warmtefonds. De minister van BZK heeft hierover het volgende aangegeven.

“Het warmtefonds wordt gevuld met publieke en private middelen. Het kabinet stelt hiervoor tot en met 2030 in totaal 900 miljoen euro beschikbaar. Om een voortvarende start te kunnen maken met het warmtefonds begin 2020 benut ik de structuur en financieringsproducten van het huidige Nationaal Energiebespaarfonds.”

Begin 2020 heeft dit ook geleid tot de eerste aanpassingen. Vanaf 3 februari 2020 verstrekt het fonds ook Energiebespaarleningen met een looptijd van 20 jaar en is de grens van het minimale aantal appartementen voor VvE Energiebespaarleningen verlaagd van tien naar acht. Met de stakeholders wordt in 2020 gekeken naar een verdere invulling van het warmtefonds en met name de mogelijkheden die er zijn om ook mensen te helpen die op basis van de huidige leennormen geen lening kunnen aangaan.

Noq te verrekenen managementvergoeding:

Uitgangspunt in de fondsmanagementovereenkomst is dat de management fee voor de fondsmanager gelijk is aan de gemaakte kosten bij de uitvoering van haar fondsmanagementactiviteiten gedurende de gehele looptijd van het fonds. De fee wordt als percentage van de uitstaande Energiebespaarleningen bepaald en per einde van elke maand afgerekend.

De fondsmanagementovereenkomst met SVn kent een looptijd tot januari 2030 (verlenging heeft in 2019 plaatsgevonden). Het huidige contract kent afspraken die samenhangen met een productie van circa 600 miljoen euro (vanaf de start van het fonds). De kosten die gemoeid zijn met deze periode zijn afhankelijk van de productie van het fonds. De stichting en SVn zijn in gesprek over aanpassing van het contract i.v.m. de verdere uitbreiding van het fonds naar 1,1 miljard euro. De werkelijke kosten die op basis van de contractuele afspraken gedeclareerd kunnen worden bedragen:

(bedrag x EUR 1.000)	Voorgaande jaren	2019	Totaal	2018
Kosten fondsmanagement	7.417	3.028	10.445	7.417
Extra werkzaamheden	1.072	796	1.868	1.072
Totale kosten exclusief btw	8.489	3.841	12.313	8.489
Gefactureerd in eerdere jaren ⁴			-3.281	-1.625
Gefactureerd in 2019			-2.065	-1.656
Als schuld verantwoord,			-1.319	-860
Toekomstige vergoedingen excl. btw			5.648	4.348
Btw			1.186	913
Toekomstige vergoedingen incl. btw			6.834	5.261

Lopende juridische zaken

In 2019 is gebleken dat het fonds schade heeft opgelopen door een fout van een derde partij. Hiervoor heeft het fonds een schadevergoeding gevraagd. Op basis van de berekeningen verwacht het NEF dat deze schade zal worden vergoed en is de gevraagde schadevergoeding (€ 162.000) verwerkt in de jaarrekening.

⁴ Het bedrag gefactureerd in eerdere jaren 2018 bestaat uit € 1.625 en € 1.655 en betreft bedragen die in 2018 en eerdere jaren zijn gefactureerd.

3.6. Toelichting op de winst- en verliesrekening

Baten

(bedrag x EUR 1.000)

	Gerealiseerd 2019	Begroting 2019	Gerealiseerd 2018
BATEN			
13 Rentebaten	4.831	6.195	3.065
14 Bijdrage rentekorting Rijk	434	436	464
15 Bijdrage rentekorting regionale variant	577	434	301
16 Overige baten	448	352	517
TOTAAL BATEN	6.290	7.417	4.347

13. Rentebaten

De werkelijke rentebaten zijn verminderd met een rentevergoeding van 1,28 miljoen euro (2018: 0,855 miljoen euro) voor uitstaande bouwdepots. De rentebaten liggen lager dan begroot, met name doordat het fonds in 2019 de rentetarieven heeft verlaagd en de gerealiseerde productie van de VvE Energiebespaarlening lager is dan geprognosticeerd.

14. Bijdrage rentekorting Rijk

Het bestuur past een korting op de consumentenrente toe. Deze rentekorting wordt gefinancierd vanuit de subsidie van het Ministerie van BZK. De toerekening van de gerealiseerde rentekorting is gebaseerd op het aantal gepasseerde Energiebespaarleningen en het verloop van de Energiebespaarleningen die een rentekorting hebben ontvangen.

15. Bijdragen rentekorting regionale variant

De provincies Overijssel en Drenthe en de gemeenten Breda en Den Bosch bieden hun inwoners een rentekorting op de Energiebespaarleningen. Deze overheden dragen bij aan een rentekorting en een vergoeding voor aanvullende kosten die gemoeid zijn met het verstrekken van deze Energiebespaarlening. De gerealiseerde rentekorting en de bijdrage voor aanvullende kosten vallen via deze bate vrij ten gunste van het resultaat.

16. Overige baten

Het bestuur heeft besloten om in 2019 het restant subsidiebedrag te gebruiken om een bijdrage te leveren aan de kosten van accountmanagers. De kosten worden in mindering gebracht op de andere overheidssubsidie. Om redenen van transparantie worden de kosten afzonderlijk weergegeven (zowel de kosten als de inkomsten).

LASTEN

(bedrag x EUR 1.000)	Gerealiseerd 2019	Begroting 2019	Gerealiseerd 2018
Operationele lasten			
17 Management fee	-2.992	-3.669	-2.512
18 Agency fee	-35	-35	-35
19 Algemene kosten			
Bestuur & Commissie	-122	-148	-108
Accountant	-29	-17	-18
Advieskosten	-270	-393	-101
Toetsing	-156	-43	-89
Advies	-7	-18	-10
Overig	-34	-65	-
20 Marketing kosten	-92	-121	-26
21 Voorziening oninbaarheid	-68	-96	-32
TOTAAL operationele lasten	-3.806	-4.605	-2.931

17. Management fee

De principes van de managementfee zijn vastgelegd in de fondsmanagementovereenkomst. De beheervergoeding wordt maandelijks in rekening gebracht op basis van een percentage. Het kostenpercentage is gebaseerd op de uitstaande Energiebespaarleningen (er worden geen kosten in rekening gebracht voor achterstallige betalingen). De beheervergoeding is gestegen in lijn met de toename van de uitstaande Energiebespaarleningen.

De beheervergoeding dekt ook de kosten die voortvloeien uit de extra begrotingstoewijzing aan SVn voor de accountmanagers (448.000 euro incl. btw), voor zover deze gedekt kan worden uit de subsidiebijdragen. Het deel waar geen subsidiebijdrage tegenover staat wordt via de reguliere management vergoeding in rekening gebracht.

18. Agency fee

Vanwege haar rol als facility agent ontvangt Rabobank, op basis van de financieringsovereenkomst, een jaarlijkse vergoeding van 35.000 euro.

19. Algemene kosten

Deze kosten omvatten beheer-, accountancy-, advies- en evaluatiekosten. De jaarlijkse verzekeringskosten bedragen 21.000 euro. De totale kosten voor het bestuur en het strategic committee bedragen 101.000 euro (inclusief btw). De kosten voor beoordeling / toezicht hebben betrekking op het BKR, Kadaster en AFM (156.000 euro). De kosten voor advies zijn voor juridische ondersteuning, voornamelijk voor het opstellen van financieringsdocumentatie, kosten voor advies over fase II en advieskosten inzake mogelijke opt-outregeling. De totale kosten hiervoor bedragen 270.000 euro.

20. Marketing kosten

Het bestuur heeft een budget voor marketingactiviteiten begroot. Een deel hiervan is toegewezen aan fondsbeheerder SVn en wordt ook verantwoord onder de kosten van de fondsbeheerder. In 2019 zijn beperkt marketingactiviteiten uitgevoerd.

21. Voorziening oninbaarheid

Er zijn geen afboekingen verricht op Energiebespaarleningen. Er zijn twee Energiebespaarleningen in 2019 volledig afgeboekt (deze waren voor 100% voorzien). Op kwartaalbasis is een impairmenttest uitgevoerd op de uitstaande leningen en debiteuren. De voorziening is op basis van deze test aangepast. In 2019 is daarom de voorziening aangepast met in totaal 68.000 euro. De totaal getroffen voorziening bedraagt 152.000 euro (132.000 euro onder de leningen en 20.000 euro onder de debiteuren.). Dit is 0,04% van het totaal aan verstrekte Energiebespaarleningen gedurende de looptijd van het fonds. Deze voorziening heeft betrekking op 12 klantdossiers. Ten opzichte van de totale portefeuille is dit een beperkte voorziening.

Financieringslasten

(bedrag x EUR 1.000)

	Gerealiseerd 2019	Begroting 2019	Gerealiseerd 2018
22 Rente lopende rekening	-218	-168	-5
23 Arrangement fee	-100	-	-100
24 Commitment fee	-498	-624	-244
25 Garantie fee	-321	-230	-
26 Interest langlopende lening financiers	-1.482	-1.607	-677
TOTAAL financieringslasten	-2.619	-2.629	-1.026

22. Rente lopende rekening

Vanwege de negatieve Euribor van 3 maanden berekent de bank negatieve rente op de lopende rekening van het fonds voor elk saldo boven 5 miljoen euro. Door de hoge beschikbare liquiditeiten heeft dit tot gevolg dat in 2019 rente in rekening is gebracht. Het fonds heeft dit kunnen beperken door specifieke afspraken met de bank te maken en de liquiditeitsbehoefte te monitoren.

23. Arrangement fee

Voor het beschikbaar stellen van de garantie onder de CEB financiering is een eenmalige arrangement fee betaald.

24. Commitment fee

De commitment fee wordt door Rabobank in rekening gebracht op het nog niet getrokken deel van de bancaire faciliteit.

25. Garantie fee

De Rabobank staat voor het fonds garant voor de financiering bij de CEB en brengt daarvoor een garantiefee van in rekening bij het fonds. De garantie wordt vergoed over het uitstaande bedrag.

26. Financieringslasten

De rentelasten hebben betrekking op de aangetrokken financieringen.

Overige baten en lasten

(bedrag x EUR 1.000)

	Gerealiseerd 2019	Begroting 2019	Gerealiseerd 2018
Overige baten en lasten			
24 BZK-lening	15.899	31.213	26.249
24 Mutatie reële waarde BZK-lening	-1.823	-2.150	-1.758
	14.076	29.063	24.491

27. Mutatie bestemmingsreserve BZK-lening

Zie hiervoor de toelichting 10 "Achtergestelde BZK-lening" bij de balans.

3.7. WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de voor het fonds van toepassing zijnde regelgeving en is bepaald op basis van het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor het fonds bedraagt 194.000 euro. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van het strategische comité; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum. In het geval van het fonds zijn de leden van het bestuur aangemerkt als leidinggevende topfunctionaris en de leden van het strategische comité als toezichthoudend topfunctionaris.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	E.J.G.V. Boers RE RA	J.H. de Roo RA	M. Brans MSc
Functie(s)	Voorzitter	Treasurer	Lid
Gegevens 2019			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/10 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,17	0,17	0,14
Dienstbetrekking?	Nee	Nee	Nee
Bezoldiging			
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	26.895	26.895	5.379
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	26.895	26.895	5.379
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	26.895	26.895	5.379
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	
Omvang dienstverband 2018 (in fte)	0,17	0,17	
Dienstbetrekking			
Bezoldiging 2018			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 26.290	€ 26.290	
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	
Totaal bezoldiging 2018	€ 26.290	€ 26.290	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 32.130	€ 32.130	

Toezichthoudende topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	L.C. van Dijke	R. Wispelweij
Functie(s)	Voorzitter	Lid
Gegevens 2019		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	€ 11.207	€ 6.516
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	€ 11.207	€ 6.516
Toepasselijk WNT-maximum	€ 29.100	€ 19.400
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018		
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging 2018		
Bezoldiging	€ 10.873	€ 6.379
Individueel WNT-maximum 2018	€ 28.350	€ 18.900

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen functionarissen die in 2019 een bezoldiging hebben ontvangen boven het individuele WNT maximum. Er zijn in 2019 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT) of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

4. OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die invloed hebben op het vermogen of resultaat van de stichting die vermeld zouden moeten worden in de jaarstukken. In de niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn de in 2020 verwachte ontwikkelingen opgenomen.

Het uitbreken van het coronavirus COVID-19 en de door de overheid genomen preventieve maatregelen zorgen voor grote economische onzekerheid op tenminste de korte termijn en waarschijnlijk ook de langere termijn. Het Nationaal Energiebespaarfonds volgt ook in het kader van het coronavirus de richtlijnen van de Nederlandse overheid op.

Het fonds ziet impact van de onzekerheid: besluitvormende vergaderingen van VvE's worden uitgesteld en lening aanvragen van particulieren lopen terug. Beide ontwikkelingen zullen naar verwachting effect hebben op de productie van 2020.

Financieel bestaat het risico dat het fonds een te hoog renterisico afdekt omdat bij het afdekken rekening wordt gehouden met aanvragen waarvoor het fonds de rente heeft gecommiteerd (rekening houdend met uitval en een renteherziening). Als deze aanvragen niet resulteren in gepasseerde leningen is in feite ten onrechte het renterisico afgedekt. Het fonds beoordeelt dit risico als beperkt aangezien het NEF op dit moment in een opbouwfase zit en een te hoog ingedekte positie kan worden opgevangen met toekomstige productie.

Het fonds loopt ook een risico op oplopende betalingsachterstanden als gevolg van de corona pandemie en de economische effecten. Op dit moment lopen de achterstanden beperkt op maar het fonds verwacht dat dit van tijdelijke aard zal zijn. Op dit moment wordt ingeschat dat de voor kredietverliezen ingecalculerde bedragen niet zullen worden overschreden. Daarenboven beschikt het fonds nog over additioneel vermogen om eventuele tegenvallers mee op te kunnen vangen

Aangezien deze situatie niet kon worden voorzien op balansdatum, is de eventuele impact hiervan (die gezien de hoge mate van onzekerheid ook niet redelijkerwijs geschat kan worden) niet verwerkt in de jaarrekening per 31 december 2019. Gegeven de hoge mate van onzekerheid over de ontwikkeling van de Corona-crisis is het ook niet mogelijk hiervoor een redelijke schatting te geven. Op dit moment verwacht het fonds de huidige Corona-crisis zonder extra steun te kunnen doorstaan.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In de statuten is opgenomen dat het resultaat aan het eind van de looptijd van het fonds ten gunste komt aan de Staat der Nederlanden. Het jaarrekening resultaat is op basis van deze bepaling toegevoegd aan het vermogen van de stichting welke bij liquidatie van het fonds wordt gesaldeerd met de achtergestelde BZK-lening.

Amersfoort, 9 april 2020

Bestuur

E.J.G.V. Boers RE RA
Voorzitter

J.H. de Roo RA
Treasurer

M. Brans MSc
Lid

5. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Nationaal Energiebespaarfonds

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2019

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Nationaal Energiebespaarfonds te 's- Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nationaal Energiebespaarfonds per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de winst-en-verliesrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nationaal Energiebespaarfonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening (hoofdstuk 3) en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die onder andere bestaat uit het verslag van het bestuur en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur de overige gegevens in overeenstemming met RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 15 april 2020

MAZARS N.V.

Origineel was getekend door J.C. van Oldenbeek MSc RA

COMPLIANCE CERTIFICATE FOR RABOBANK AND ASN

From: Stichting Nationaal Energiebespaarfonds
TO: COÖPERATIEVE RABOBANK U.A. as agent for the other Finance Parties (the "Facility Agent");
Dated: 9 April 2020

Dear Sirs,

Stichting Nationaal Energiebespaarfonds - Facilities Agreement dated 21 January 2014 (the "Agreement")

1. We refer to the Agreement. This is a Compliance Certificate. Terms defined in the Agreement have the same meaning when used in this Compliance Certificate unless they are given a different meaning in the Compliance Certificate.
2. We confirm that we have complied with the following financial covenants:

Financial ratios	31 December 2019
Consumer loan loss	EUR 18k
Consumer loan default ratio	0.0%
Consumer loan loss ratio *	1,05%
Solvency ratio	35%
Solvency ratio (adjusted) **	31%
Capital expenditure	-

*) There are two loans recorded as loss.

**) This is the solvency ratio based on the figures on the balance sheet date including the recorded, but not disbursed, loans corrected with the loan from BZK for the pilot project School Energy Saving Loans.

3. We confirm that there is no continuing default.

Signed:

E.J.G.V. Boers RE RA
(Chairman)

J.H. de Roo RA
(Treasurer)

COMPLIANCE CERTIFICATE FOR THE COUNCIL OF EUROPE DEVELOPMENT BANK

From: Stichting Nationaal Energiebespaarfonds
 TO: Council of Europe Development Bank (CEB)
 Dated: 9 April 2020

Dear Sirs,

Stichting Nationaal Energiebespaarfonds - CEB Framework Loan Agreement dated July 2018 (the "Agreement")

1. We refer to the Agreement. This is a Compliance Certificate. Terms defined in the Agreement have the same meaning when used in this Compliance Certificate unless they are given a different meaning in the Compliance Certificate.
2. We confirm that we have complied with the following financial covenants:

Financial ratios	31 December 2019
Consumer loan loss	EUR 18k
Consumer loan default ratio	0.0%
Consumer loan loss ratio *	1,05%
Solvency ratio	35%
Solvency ratio (adjusted) **	31%
Capital expenditure	EUR -

*) There are two loans recorded as loss.

***) This is the solvency ratio based on the figures on the balance sheet date including the recorded, but not disbursed, loans corrected with the loan from BZK for the pilot project School Energy Saving Loans.

3. We confirm that there is no continuing default.

Signed:

E.J.G.V. Boers RE RA
(Chairman)

J.H. de Roo RA
(Treasurer)